

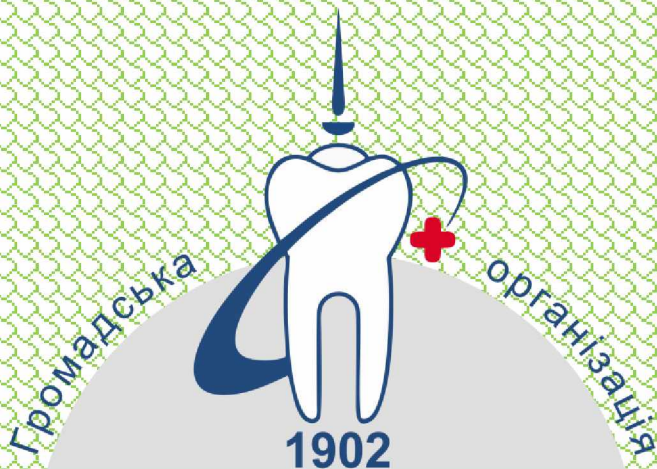
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ГО «ХАРКІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ВІДДІЛЕННЯ
АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
СТОМАТОЛОГІЧНОЇ
ОСВІТИ, НАУКИ ТА
ПРАКТИКИ

Харків 2021

ХАРКІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ВІДДІЛЕННЯ

АСОЦІАЦІЇ СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ГО «ХАРКІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ВІДДІЛЕННЯ АСОЦІАЦІЇ
СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ПРАКТИКИ**

Збірник наукових праць

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ПРАКТИКИ»
Харків, 16-17 квітня 2021 р.**

Харків
2021

Редакційна колегія: проф. М.А. Георгіянц, проф. М.В. Маркова,
д.мед.н. А.Ю. Ніконов (відповідальний редактор), доц. А.М. Каафарані,
доц. К.В. Жуков (відповідальний секретар), проф. Є.М. Рябоконт,
ас. Б.Г. Бурцев (технічний секретар)

Рецензент: професор Г.П. Рузін – професор каф. хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Харківського національного медичного університету; професор В.І. Гризодуб – зав. каф. ортопедичної стоматології № 1 Харківської медичної академії післядипломної освіти МОЗ України.

Сучасні тенденції та перспективи розвитку стоматологічної освіти, науки та практики: Зб. науч. праць. – Харків: ФОП Бровін О.В., 2021.
– 132 с.

Автори виражають подяку за допомогу в публікації збірки ГО «Харківське обласне відділення Асоціації стоматологів України» (Президент – професор Є.М. Рябоконт)

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 7.67. Тир. 200 прим. Зам. № 381-21.
Підписано до друку 17.06.2021. Папір офсетний.

Надруковано з макету замовника у ФОП Бровін О.В.
61022, м. Харків, вул. Трінклера, 2, корп.1, к.19. Т. (066) 822-71-30
Свідоцтво про внесення суб'єкта до Державного реєстру
видавців та виготовників видавничої продукції серія ДК 3587 від 23.09.09 р.

СТИЛЬ®
ИЗДАТ
ТИПОГРАФІЯ
www.stil-izdat.com

Соколова І.І., Герман С.І., Томіліна Т.В., Савельєва Н.М., Марковська І.В., Скидан К.В. Досвід використання дистанційних технологій на етапі післядипломної освіти	92
Старікова С.Л., Куцевляк В.І., Старіков В.В. Дослідження біосумісності Nd-Fe-B магнітів.....	94
Сулим Ю.В., Петришин О.А. Використання стоматологічних плівок для контрольованого введення лікарських засобів при лікуванні пародонтитів.....	96
Ткаченко П.І., Лохматова Н.М., Білоконь С.О., Доленко О.Б., Попело Ю.В., Коротич Н.М., Резвіна К.Ю. Особливості формування етико-деонтологічних аспектів при вивченні дитячої хірургічної стоматології.....	98
Федун І.Р., Фурдичко А.І., Ільчишин М.П., Личковська О.Л., Пасічник М.А. Результати лікування патологій пародонту у наркозалежних хворих.....	100
Янішен І.В., Кричка Н.В., Перешивайлова І.О., Погоріла А.В., Куліш С.А. Формування професійної компетентності у майбутніх лікарів-стоматологів.....	101
Янішен І.В., Куліш С.А., Масловський О.С., Кричка Н.В. Нова безакрилова пластмаса для базисів знімних протезів	103
Янішен І.В., Перешивайлова І.О., Дюдіна І.Л., Томілін В.Г., Погоріла А.В. Підвищення якості навчання в медичних вузах.....	105
Янішен І.В., Сідорова О.В., Бережна О.О. Оцінка якості ортопедичного лікування незнімними конструкціями зубних протезів.....	107
Янішен І.В., Ярина І.М., Федотова О.Л., Погоріла А.В., Салія Л.Г. Залежність глибини проникнення відбиткового силіконового матеріалу в зубоясенну борозну від методу отримання анатомічного відбитка	109
Янужис Г., Печкус Р. Рациональное использование средств индивидуальной защиты в работе стоматолога во время пандемии covid-19	111
Altunina S.V. Methodological aspects of teaching of orthodontics.....	113
Lisova I., Rosiiskii P., Taravnesh Sh., Lysenko V., Bondarenko M. Analysis of complications when conducting dental implantation.....	115
Lisova I., Tkach T. Complications prevention for patients with soft tissue injuries of maxillofacial area.....	116
Lisova I., Tkach T., Hasanova G., Romanenko O., Bodnaruk Y., Leonetch N., Vorontsov M., Vasilchenko L. Introduction of interactive technologies in postgraduate education trainings for dentists.....	118
Lisova I., Hasanova G., Tkach T. Clinical and morphological features of saliva glands tumors for children	119
Maksymenko A.I. Caries risk assessment of permanent teeth in children.....	121
Sergeieva A.V., Timokhina T.O., Sergeieva I.E., Khrol N.S. Indices of the local immune response in chronic periodontitis in the supracontact areas.....	122
Sheshukova O.V., Kuz I.O., Bauman S.S. Analysis of interleukin-18, -1 β , -10 levels in the oral fluid and the expression level of ikba in children with chronic catarrhal gingivitis and somatic diseases	124
Telishevskaya U., Telishevskaya O. Evaluation of ultrasonography in the diagnosis and treatment monitoring of temporomandibular disorders. Case report	126
Voropaieva L.V., Kriuchko A.I., MD, Zhdanova N.O. Experience of distance learning in english-speaking students.....	128
ЗМІСТ.....	130

ні токсикологічні дослідження внутрішньошлункове введення досліджуваної безакрилової пластмаси не викликало у піддослідних тварин видимих ознак інтоксикації та летальних ефектів. Також не було відзначено значущих порушень загального стану і поведінки тварин.

Висновки. 1. За результатами дослідження встановлено, що запропонована нами самотвердіюча безакрилова а пластмаса для базисів знімних протезів повністю відповідає вимогам нормативних документів до таких матеріалів. 2. В результаті проведеного токсикологічного дослідження встановлено, що запропонована нами самотвердіюча безакрилова пластмаса для базисів знімних протезів не чинить токсичного впливу на органи та системи дослідних тварин та не викликає пригнічення загальнометаболічних процесів.

Назва показника	Вимоги НД	Розроблений матеріал
Зовнішній вигляд основної і каталізаторної паст.	Паста мають бути однорідними високов'язкими та не містити сторонніх домішок (ТУ У 64.11406343.001)	Паста однорідні, високов'язкі без сторонніх домішок
Консистенція паст, мм: каталізаторної основної	23-27 (ТУ У 64.11406343.001)	23,17±0,15 22,83±0,11
Робочий час, с	не менше 90 (ISO 4049)	309±8,55
Час твердіння, хв	2-5 (ISO 4049)	4,33±0,1
Зовнішній вигляд та колір полімеризату	На поверхні полімеризату не повинно бути сторонніх домішок. Колір має бути рожевого відтінку (ТУ У 64.11406343.001)	Поверхня полімеризату без сторонніх домішок. Колір полімеризату рожевого відтінку
Міцність на вигин, МПа	не менше 50,0 (ISO 4049)	70,81±0,78
Водопоглинання, мкг/мм ³	не більше 50,0 (ISO 4049)	7,48±0,41
Розчинність, мкг/мм ³	не більше 5,0 (ISO 4049)	0,82±0,15
Точність відтворення деталей	Задовільна, якщо відрізок поздовжньої лінії безперервний між лініями «d-d» (ISO 4823)	Відрізок поздовжньої лінії лініями «d-d» безперервний
Конічна точка плинності за Хепплером, МПа	не менше 700,0 (ТУ У 64.11406343.001)	768,31±15,86
Руйнуюча напруга при стисканні, МПа	не менше 150,0 (ТУ У 64.11406343.001)	159,94±0,83

Література: 1. Рожко М.М. Ортопедична стоматологія. / Рожко М.М., Неспрядько В.П. - К: Книга плюс, 2003. - 552 с. 2. Рожко М.М. Зубопротезна техніка / Рожко М.М., Неспрядько В.П. - К.: Книга плюс, 2006. - 543 с. 3. Основні технології виготовлення зубних протезів / [Д. М. Король, Л. С. Коробейніков, М. Д. Король та ін.]; Полтава: ФОП-Мирон І. А. - 2013. -109 с.

Янішен І.В., Перешивайлова І.О., Дюдіна І.Л., Томілін В.Г., Погоріла А.В. ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ В МЕДИЧНИХ ВУЗАХ

Харківський національний медичний університет

Освіта є одним з головних чинників зростання якості людського капіталу, генератором нових ідей, запорукою динамічного розвитку економіки і суспільства в цілому. Щоб українська медична освіта по-справжньому ефективно виконувала ці важливі завдання, необхідне її оновлення з урахуванням актуаль-

них світових тенденцій розвитку освіти. Широке впровадження інформаційно-комунікаційних технологій вимагає від сучасного лікаря самовдосконалення і тому, створення умов, які б дозволяли йому адаптуватися до складнощів сучасного життя, забезпечували б йому свободу інтелектуального, професійного та соціального вибору, робили здатним швидко освоювати нові технології, стає, на наш погляд, однією з головних цілей освіти. Нині суспільство потребує спеціалістів, які вміють використовувати новітні методи діагностики і лікування, здатні надати кваліфіковану медичну допомогу у будь якій ситуації[1].

Найвідповідальнішим процесом освіти є викладання, бо від його вміння залежить якість навчання. Процес викладання вимагає участі з обох сторін, як із боку викладача, так і з боку студентів.

Якісне викладання може забезпечити викладач, який володіє багатьма комунікативно-консультативними стратегіями .

Мотивація навчальної діяльності студентів є основним та головним завданням для викладача, бо саме вона спонукає студентів до самого процесу пізнання та навчання. Необхідною умовою успішного викладання матеріалу є наявність контакту між викладачем і студентською аудиторією. Контакт між студентами та викладачем створюється за допомогою наукового та педагогічного досвіду викладача, низки методичних прийомів, якими користується викладач, щоб зацікавити та утримати увагу аудиторії, емоційним станом, натхненням та хвилюванням викладача, які передаються студентам, створюють настрій та посилюють увагу.

Зосередити увагу студентів допомагає викладачу поставлене на самому початку заняття цікаве завдання, над розв'язанням якого вони будуть працювати протягом усього заняття. Треба звернути увагу, що традиційні методи повинні складати основу навчання, на яку нашаровуються сучасні провідні методики освіти такі як: інтерактивне навчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання на основі клінічного випадку, інтегроване навчання, використання інформаційно-комунікаційних та комп'ютерних технологій, навчання, яке засновано на симуляційних технологіях [2,3].

Між тим, утримати увагу студентів протягом усього заняття практично неможливо, тому викладач має розуміти, що студенти не можуть однаково уважно слухати та сприймати навчальний матеріал протягом усього навчального часу.

Для найкращого засвоєння навчального матеріалу потрібно враховувати психологічні особливості процесу розумової діяльності при навчанні. Так, психологи вважають, що сприйняття через зорову систему йде на трьох рівнях: відчуття, сприйняття і уявлення, а через слухову систему – лише на рівні уявлення. Це означає, що при читанні інформація сприймається краще, ніж «на слух». 20% слухової інформації, що надходить може загубитися, тому що: думки течуть в 8-10 разів швидше, ніж мова; є відволікаючі фактори (реакція на зовнішні подразники); через кожні 5-10 хвилин мозок «відключається», спрацьовують захисні властивості мозку і студент вже «літає в хмарах». Тому, для кращого засвоєння лекційного курсу, практичних занять має широко застосовуватись ілюстративний матеріал. Наявність гарно підбраного мультимедійного ілюстративного матеріалу при проведенні практичного заняття дозволяє підвищити зацікавленість студентів до предмета, сприяє закріпленню отриманого під час заняття матеріалу. Ці технології особливо цінні та необхідні, коли під час проведення практичних занять у клініці

немає пацієнтів із тією чи іншою патологією.

Без сумніву важливою є роль і самостійного навчання. Майбутній фахівець повинен навчитися самостійно засвоювати знання, вміти працювати з великими об'ємами інформації, щоб надалі підвищувати свій професіоналізм та кваліфікацію. Самостійна робота студентів може бути ефективною лише в тому разі, коли вона спрямовується і керується викладачем та ґрунтується на якісному навчально-методичному забезпеченні дисципліни.

Отже, високий професіоналізм, ерудиція, високі моральні якості, любов викладача до своєї професії та творча наукова робота – є важливими умовами успішності викладача та надання якісної освіти студентам, бо знати матеріал і викладати його – це дві різні сторони однієї медалі.

Література: 1. *Якість навчання студентів – одне з провідних завдань викладача вищої школи.* Процюк Т.Л., Герасимова О.В., Капітан Т.В., Кулик Я.М. *Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти: національний досвід та світовий вимір, Вінниця – 2019 С.182-184.* 2. *Сучасні інтерактивні технології викладання клінічних дисциплін у студентів стоматологічного факультету медичного вишу / Л. М. Булат, О.В. Лисунець, Н.В. Дідик // Актуальні проблеми сучасної медицини. – 2015. – Т.15, Вип.1. С.202-206.* 3. *Актуальність впровадження в освітній процес студентів -медиків інтерактивних методів навчання /О. М. Разнатовська, О. А. Мурзіна, О. І. Потоцька, Г. М. Алексеєва // Медична освіта. - 2018. - № 4 С. 85-88.*

УДК 616.314-089.23-77-07

Янішен І.В., Сідорова О.В., Бережна О.О.

ОЦІНКА ЯКОСТІ ОРТОПЕДИЧНОГО ЛІКУВАННЯ НЕЗНІМНИМИ КОНСТРУКЦІЯМИ ЗУБНИХ ПРОТЕЗІВ

Харківський національний медичний університет, Харків, Україна

Вступ. Розповсюдження ускладнень при протезуванні незнімними зубними протезами є часткове чи повне розцементування конструкцій. У зв'язку з широким використанням у клініці ортопедичної стоматології суцільнолитих комбінованих та естетичних незнімних конструкцій зростає актуальність проблеми якості постійної фіксації. Через це, виникає потреба в аналізі комплексу факторів, які сприяють чи протидіють стійкому положенню незнімних конструкцій у порожнині рота після їхньої фіксації [1, 2, 4].

На завершальному клінічному етапі ортопедичного лікування незнімними конструкціями важливу роль відіграє вміння стоматолога-ортопеда вірно обрати матеріал для постійної фіксації зубних протезів з урахуванням їх основних властивостей і адгезивної міцності [3]. Нажаль, недостатньою є інформація про властивості фіксуючих цементів, відсутні чіткі показання щодо їхнього диференційованого застосування в різних клінічних ситуаціях, що утруднюється через швидке оновлення асортименту та появою нових матеріалів [5, 6].

Метою даної роботи є визначення оцінки якості ортопедичного лікування незнімними конструкціями зубних протезів, що були зафіксовані на групі склоіономерних цементів після 6 місяців користування.

Матеріали та методи. Дане дослідження проводилось на клінічній базі кафедри ортопедичної стоматології, яка розташована в Університетському стоматологічному центрі Харківського національного медичного університету. Були обстежені пацієнти віком від 25 до 65 років, які звернулись з метою ортопедичного лікування. Їм були виготовлені за традиційними методиками незнімні конструкції: поодинокі коронки (штамповані, суцільнолиті, металокерамічні), кукові вкладки